

บทที่ 4

ผลการวิจัย

หลังการอบรมเยาวชนตามโปรแกรมการอบรม สรุปผลการอบรมและผลการดำเนินงานได้ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
พฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง
ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์และเพศสัมพันธ์
ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
การสนทนากับผู้มีประสบการณ์เรื่องเอดส์
การตัดสินใจเรื่องเพศ
การให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ด้วยสไลด์
การใช้ถุงยางอนามัยและเกมถุงยางอนามัย
การแสดงบทบาทสมมติ
การวาดภาพสื่อสารเอดส์
บทกลอนสอนเอดส์
คำขวัญเตือนภัยเอดส์
ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์
การประเมินผลการอบรม

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 69 คน เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12-23 ปี อายุเฉลี่ย 14.52 ปี เป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยเด็ก ร้อยละ 59.38 วัยรุ่น ร้อยละ 37.50 และวัยผู้ใหญ่ ร้อยละ 3.12 ตามลำดับ มีทั้งเพศหญิงและเพศชาย เพศหญิงมีจำนวนมากกว่าชายเล็กน้อย ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และเป็นเยาวชนที่มีงานทำแล้วตามลำดับ ส่วนใหญ่ไม่เคยมีแฟน ที่มีแฟนและเคยมีแฟนแล้วมี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 กิจกรรมในเวลาว่างที่เยาวชนชอบทำมากที่สุด ได้แก่ การดูโทรทัศน์ รองลงมา เป็นการอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ ส่วนใหญ่ไม่เคยตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี มีเพียง 6 คนที่เคยตรวจ และในจำนวน 6 คนที่ตรวจ ตรวจด้วยความสนใจ แต่ไม่แน่ใจว่าจะติดเชื้อเอชไอวีหรือไม่ เพราะไม่ได้ติดตามผลการตรวจ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 64)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
12-14	38	59.38
15-19	24	37.50
20-23	2	3.12
เพศ		
ชาย	26	40.63
หญิง	38	59.37
ระดับการศึกษา		
ป.6	17	26.56
ม.1-ม.3	27	42.19
ม.4-ม.6	8	12.50
ทำงาน	10	15.65
ไม่ตอบ	2	3.12
การมีแฟน		
มีหรือเคยมี	8	12.50
ยังไม่มี	53	82.81
ไม่ตอบ	3	4.69
สิ่งที่ชอบมากที่สุดในเวลาว่าง *		
ดูโทรทัศน์	51	79.69
อ่านหนังสืออ่านเล่น	47	73.44
ฟังวิทยุ	40	62.50
คุยกับเพื่อนหญิงหรือชาย	28	43.75
ไปเที่ยว	23	35.94
ดูหนัง	20	31.25

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 64)	ร้อยละ
การตรวจเลือดหาเชื้อเอดส์		
เคย	6	9.38
ไม่เคย	56	87.50
ไม่ตอบ	2	3.12

พฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีประสบการณ์การมีแฟนหรือคูรักทั้งหมด 8 คน (ตารางที่ 1) ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ข้อมูลการมีเพศสัมพันธ์ หรือมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ เพียง 5 คน และไม่ตอบ 8 คน ส่วนประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์กับแฟนมี 6 คน และกับโสเภณี มีถึง 4 คน ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง สาเหตุที่ใช้ถุงยางอนามัยส่วนใหญ่เพื่อ ป้องกันโรคเอดส์ รองลงมาเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ ในกลุ่มที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัย ส่วนใหญ่ เนื่องจากมีเพศสัมพันธ์กับแฟน และเชื่อว่าแฟนหรือคูรักของตนไม่มีเพศสัมพันธ์กับใครนอกจากตนเอง รองลงมาเนื่องจากร่วมเพศกับโสเภณีที่เป็นขาประจำ เกือบทั้งหมดไม่เคยเป็นกามโรคมาก่อน ก่อนเที่ยวโสเภณีส่วนหนึ่งจะดื่มสุราเป็นบางครั้ง และอีกส่วนหนึ่งไม่เคยดื่มสุรา ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน ส่วนการเลือกมีเพศสัมพันธ์กับโสเภณีนั้น ส่วนใหญ่จะเลือกโสเภณีที่เป็นขาประจำและถูกใจ รองลงมาเป็นความสะดวก และที่ไม่ได้ใช้เลยมี 1 คน การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เป็น ความต้องการของตนเอง ส่วนผู้อื่นที่บอกให้ใช้ ได้แก่ เพื่อนและโสเภณี แหล่งที่เรียนรู้ถึงวิธีการใส่ และถอดถุงยางอนามัย ส่วนใหญ่รู้มาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ เจ้าหน้าที่อนามัย พยาบาล รองลงมาเป็นครู ส่วนที่รู้เองและรู้จากเพื่อนมีจำนวนเล็กน้อย สำหรับสื่อที่เยาวชนเรียนรู้เรื่องการใส่ และถอดถุงยางอนามัยมากที่สุด คือ โทรทัศน์ รองลงมาเป็นหนังสือ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ

พฤติกรรมทางเพศ	จำนวน (n)
การมีเพศสัมพันธ์	(64)
เคย	5
ไม่เคย	51
ไม่ตอบ	8
ผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ด้วย	(10)
แฟน	6
โสเภณี	4
การใช้ถุงยางอนามัย	(10)
ใช้ทุกครั้ง	6
ไม่ใช่	4
เหตุผลที่ใช้ถุงยางอนามัย	(12)
ป้องกันโรคเอดส์	8
ป้องกันการตั้งครรภ์	2
ป้องกันกามโรค/หนองใน	1
ป้องกันความสกปรก	1
เหตุผลที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัย	(12)
แฟนไม่นอนกับใครนอกจากตนเอง	6
เป็นโสเภณีคู่ขาประจำ	3
ไม่เป็นธรรมชาติ	1
หากติดโรคก็สามารถรักษาหายได้ทุกอย่าง	1
ไม่ได้เตรียมถุงยางอนามัยไว้	1
ประสบการณ์เป็นกามโรค	(64)
ไม่เคยเป็น	62
ไม่ตอบ	2

ตารางที่ 2 จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ (ต่อ)

พฤติกรรมทางเพศ	จำนวน (n)
ดื่มสุราก่อนเที่ยวโสเภณี	(8)
เป็นบางครั้ง	4
ไม่เคยดื่มเลย	4
การเลือกโสเภณี	(8)
ความสวย	1
คู่ขาประจำและถูกใจ	4
ความสะอาด	2
ไม่ตอบ	1
การใช้ถุงยางอนามัยกับโสเภณี	(8)
ทุกครั้ง	5
ไม่ใช่เลย	1
ไม่ตอบ	2
ผู้บอกให้ใช้ถุงยางอนามัย	(8)
ตนเอง	3
เพื่อน	2
โสเภณี	2
ไม่ตอบ	1
แหล่งที่เรียนรู้ถึงวิธีการใส่และถอดถุงยางอนามัย*	(64)
เจ้าหน้าที่อนามัย/พยาบาล	40
ครู	11
โทรทัศน์	10
เพื่อน	6
หนังสือ	6
รู้เอง	6

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 2 จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมทางเพศ (ต่อ)

พฤติกรรมทางเพศ	จำนวน (n)
คู่นอนชั่วคราว/โสเภณี	4
พี่/น้อง	3
พ่อแม่	1

ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์และเพศสัมพันธ์

เยาวชนส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าตนเองจะติดเชื้อโรคเอดส์หรือไม่ มี 12 คน ที่มั่นใจว่าตนเองจะไม่ติดเชื้อโรคเอดส์ ในการร่วมเพศครั้งแรกคิดว่าควรจะร่วมเพศกับภรรยาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 73.43 มีถึง 8 คนที่คิดว่าการร่วมเพศครั้งแรกควรจะร่วมเพศกับโสเภณี 6 คน คิดว่าควรร่วมเพศกับแฟน ส่วนทัศนคติที่ว่า “ชายแท้จะต้องกล้า ไม่กลัวเอดส์” ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย มีอยู่ 7 คน ที่เห็นด้วยและคิดว่าเป็นจริง “ชายเมื่อมีแฟนจะเสียหน้า หากไม่ได้ร่วมเพศ” “ชายต้องมีคู่นอนหลายคนจึงจะเป็นชายแท้” ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและคิดว่าไม่เป็นความจริงกับทัศนคติเหล่านี้ ส่วนทัศนคติที่ว่า “เมื่ออยู่ด้วยกันสองต่อสอง ผู้ชายจะต้องได้ผู้หญิง” ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จริงและมีถึงร้อยละ 37.50 ที่เห็นว่าจริง (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์และเพศสัมพันธ์

ทัศนคติ	จำนวน (n = 64)	ร้อยละ
คิดว่าตนเองจะติดเชื้อเอดส์หรือไม่		
ไม่เคยคิด	12	18.75
ไม่แน่ใจ	9	14.06
ไม่ตอบ	43	67.19

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์และเพศสัมพันธ์ (ต่อ)

ทัศนคติ	จำนวน (n = 64)	ร้อยละ
ผู้ที่ควรร่วมเพศด้วยครั้งแรก		
ภรรยา	47	73.43
โสเภณี	8	12.50
แฟน	6	9.38
ใครก็ได้ก่อนแต่งงาน	3	4.69
ชายแท้จะต้องกล้า ไม่กลัวเอดส์		
จริง	7	10.94
ไม่จำเป็น	56	87.50
ไม่ตอบ	1	1.56
ชายเมื่อมีแฟนจะเสียหน้า หากไม่ได้ร่วมเพศ		
จริง	7	10.94
ไม่จริง	57	89.06
ชายต้องมีคู่นอนหลายคนจึงจะเป็นชายแท้		
จริง	4	6.25
ไม่จริง	60	93.75
เมื่ออยู่ด้วยกันสองต่อสอง ผู้ชายจะต้องได้ผู้หญิง		
จริง	24	37.50
ไม่จริง	39	60.94
ไม่ตอบ	1	1.56

สื่อและวิธีการที่เยาวชนเห็นว่าทำให้เรียนรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ดี ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการอบรม รองลงมาเป็นละครวิทยุ ละครวิทยุ และเพลง ตามลำดับ สำหรับละครวิทยุนั้นผู้แสดงส่วนใหญ่อยากให้เป็นวัยรุ่นด้วยกัน รองลงมาเห็นว่าเป็นใครก็ได้ และดารานักแสดง ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเรื่องสื่อโรคเอดส์

สื่อโรคเอดส์	จำนวน (n = 64)	ร้อยละ
สื่อและวิธีการที่ให้ความรู้เรื่องเอดส์ที่ดี*		
การอบรม	55	85.94
ละครวัยรุ่น	22	34.38
ละครวิทยุ	11	17.19
เพลง	10	15.62
บทกลอน	8	12.50
ละครภาษาอีสาน/หมอลำซิ่ง	4	6.26
ผู้ที่อยากให้แสดงละครสื่อเอดส์*		
วัยรุ่นด้วยกัน	29	45.31
ใครก็ได้	21	32.81
ดารา นักแสดง	18	28
ผู้มีชื่อเสียง เช่น ส.ส.	3	4.69
ดาราหมอลำ	2	3.13

*เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

เยาวชนส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีความรู้ในระดับปานกลาง รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในระดับมาก ส่วนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่เห็นว่าตนเองยังขาดอยู่ ส่วนใหญ่คิดว่าตนเองยังขาดความรู้ในเรื่องการตรวจหาเชื้อโรคเอดส์ รองลงมาเป็นการอยู่ร่วมกันกับผู้ป่วยโรคเอดส์ และการใช้ถุงยางอนามัย อย่างไรก็ตาม มีเยาวชนที่เห็นว่าตนเองยังขาดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในทุก ๆ หัวข้อ ส่วนความรู้ที่ต้องการให้เน้นมากที่สุดในการอบรม หรือการให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ส่วนใหญ่ต้องการให้เน้นเรื่องความจริงเกี่ยวกับโรคเอดส์ รองลงมาเป็นการป้องกันการติดเชื้อ ส่วนความรู้เรื่องโรคเอดส์ด้านอื่น ๆ ต้องการให้เน้นเท่า ๆ กัน (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชน

ความรู้	จำนวน (n = 64)	ร้อยละ
ระดับความรู้		
มาก	11	17.19
ปานกลาง	46	71.87
น้อย	7	10.94
ขาดความรู้ด้าน*		
ความจริงเกี่ยวกับโรคเอดส์	23	35.94
การป้องกันโรคเอดส์	15	23.44
การรักษาโรคเอดส์	24	37.50
การติดต่อของโรคเอดส์	18	28.13
อาการของโรคเอดส์	24	37.50
การอยู่ร่วมกันกับผู้ป่วยโรคเอดส์	26	40.63
การใช้ถุงยางอนามัย	26	40.63
การตรวจหาเชื้อเอดส์	30	46.88
ความรู้ที่ต้องการให้เน้นมากที่สุด*		
ความจริงเกี่ยวกับเอดส์	46	71.58
การป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์	37	57.81
การรักษา	27	42.19
การใช้ถุงยางอนามัย	33	51.56
การติดต่อของโรคเอดส์	33	51.56
การตรวจเอดส์	28	43.75
อาการของโรคเอดส์	30	46.80
การดูแลตนเองเมื่อติดเชื้อเอดส์	31	48.44

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ในการสนทนากลุ่มย่อย เพื่อให้เยาวชนได้เข้าใจเรื่องโรคเอดส์ทางด้านการแพร่กระจาย การติดต่อ อาการของโรค การป้องกัน และการรักษาโรคเอดส์ ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น จึงให้เยาวชนเขียนคำถามเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ตนเองยังไม่แน่ใจ หรือยังไม่รู้ให้กับวิทยากรประจำกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคเอดส์ ตอบคำถามที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มถาม ทุกคนจะได้รับคำตอบทั้งที่เป็นคำตอบของคำถาม ที่ตนเขียนขึ้นหรือสมาชิกอื่น ๆ เขียนขึ้น ซึ่งมีคำถามหลากหลายครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับเชื้อโรคเอดส์และการแพร่กระจาย คำถามเกี่ยวกับการป้องกันและการรักษา คำถามเกี่ยวกับอาการของโรค และคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง เยาวชนได้ตั้งคำถามด้วยความสนใจ

การสนทนากับผู้มีประสบการณ์เรื่องเอดส์

เยาวชนให้ความสนใจและดีใจมากที่มีโอกาสได้พบปะพูดคุยกับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ซึ่งในระยะแรกเยาวชนส่วนใหญ่ยังไม่มั่นใจว่าเป็นผู้ติดเชื้อโรคเอดส์จริง ในระหว่างการสนทนาผู้ติดเชื้อได้เล่าสาเหตุของการติดเชื้อจากประสบการณ์ตรงของตนเอง การรักษาที่ได้รับ และการดูแลตนเองหลังการติดเชื้อ นอกจากนั้นผู้ติดเชื้อยังได้เล่าประสบการณ์อื่น ๆ เพื่อเป็นอุทาหรณ์ให้กับเยาวชนในการดูแลตนเอง เพื่อป้องกันการติดเชื้อเอดส์ และได้เล่นเกมตอบปัญหา พร้อมแจกรางวัลให้กับเยาวชน ที่สามารถตอบปัญหาได้ถูกต้อง สร้างความสนุกสนาน และความพอใจให้กับเยาวชนเป็นอย่างมากซึ่งจากการสนทนาครั้งนี้ ทำให้เยาวชนได้เข้าใจถึงสาเหตุของการติดเชื้อโรคเอดส์ อาการ การป้องกันและการรักษาโรคเอดส์ดีขึ้น เยาวชนเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้ติดเชื้อและมีทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อดีขึ้น

การตัดสินใจเรื่องเพศ

เยาวชนร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์เรื่องเกะร้าง-เกะสรวร์ ซึ่งสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เยาวชนมองคนในด้านคุณธรรม โดยเรียงตัวละครจากดีที่สุดไปหาเลวที่สุด ได้ดังนี้

- อานิจ เพราะเป็นคนที่มีเมตตา กรุณา และเอื้อเฟื้อผู้อื่น
- ดาวิน เพราะเป็นคนที่รักความบริสุทธิ์ ไม่ชอบผู้หญิงใจง่าย
- อากร เพราะรักเดียวใจเดียว เสียสละทุกอย่างเพื่อความรัก
- จิตรา เพราะไม่ให้คำแนะนำที่ดีแก่ลูก ไม่อบรมสั่งสอนลูก
- ชาติ เพราะเป็นคนเห็นแก่ตัว ช่วยเหลือผู้อื่นโดยหวังผลตอบแทน

การให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ด้วยสไลด์

ความรู้ที่เยาวชนได้จากการดูสไลด์ ประกอบด้วย ความหมายของโรคเอดส์ ปัญหาและความสำคัญของโรคเอดส์ สาเหตุและที่มาของโรคเอดส์ การติดต่อ การแพร่กระจาย อาการและการป้องกัน ซึ่งเยาวชนให้ความสนใจเป็นอย่างดี เนื่องจากเยาวชนได้เห็นภาพทำให้มองเห็นภาพพจน์และจินตนาการตามได้ นอกจากนั้นการมองเห็นภาพทำให้เยาวชนเกิดคำถาม และความอยากรู้อยากเห็น

การใช้ถุงยางอนามัยและเกมถุงยางอนามัย

การสาธิตการใช้ถุงยางอนามัยกับหุ่นอวัยวะเพศชายที่สามารถแข็งตัวและหลั่งน้ำอสุจิได้นั้น ได้รับความสนใจจากเยาวชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเยาวชนไม่เคยเห็นหุ่นอวัยวะเพศชายในลักษณะเช่นนี้มาก่อน หลังการสาธิตวิธีการใส่และถอดถุงยางอนามัยแล้ว เยาวชนทุกคนได้ฝึกการใส่และถอดถุงยางอนามัยกับหุ่นอวัยวะเพศชาย จนกระทั่งทุกคนสามารถใส่และถอดถุงยางอนามัยกับหุ่นได้ถูกต้อง หลังจากนั้นเยาวชนได้แข่งขันการเล่นเกมส์ใส่และถอดถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี ซึ่งมีขั้นตอนที่ต้อง 12 ขั้นตอนนั้น เยาวชนทุกกลุ่มสามารถเรียงตามขั้นตอนได้ถูกต้องในเวลาประมาณ 10 นาที โดยทุกคนเข้าใจในขั้นตอน และความหมายของข้อความแต่ละขั้นตอน

การแสดงบทบาทสมมติ

หลังจากที่แบ่งกลุ่มเยาวชนออกเป็นกลุ่มย่อยแล้ว ได้ให้แต่ละกลุ่มกำหนดตัวผู้แสดงบทบาทสมมติโดยเยาวชนสมมติเรื่องเอง จากเรื่องที่เยาวชนแสดง สรุปได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสาเหตุของการติดเชื้อโรคเอดส์ของเยาวชน ได้แก่ การติดยาเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะในเรื่องการขายบริการทางเพศ และการเที่ยวโสเภณี สำหรับการแสดงบทบาทนั้นเยาวชนแสดงได้เหมาะสม โดยเฉพาะเยาวชนที่มีประสบการณ์ทางเพศสามารถแสดงได้ดี

การวาดภาพสื่อสารเอดส์

เยาวชนได้แสดงความสามารถในการสร้างสื่อเป็นภาพวาดเกี่ยวกับโรคเอดส์ ในเวลาที่ค่อนข้างจำกัด โดยที่ทุกคนได้พยายามแสดงความสามารถ และสร้างสื่อสารเอดส์ด้วยภาพตามความคิดและจินตนาการของตนเอง ทำให้ได้ภาพวาดออกมาหลายภาพหลายแบบ เช่นแสดงความน่ากลัวของโรคเอดส์ แสดงสาเหตุของการเกิดโรคเอดส์ เป็นต้น ตัวอย่างสื่อสารเอดส์ด้วยภาพบางส่วน ซึ่งเป็นผลงานของเยาวชน แสดงไว้ในภาคผนวก ค.

บทกลอนสอนเอดส์

บทกลอนสอนเอดส์ เป็นส่วนหนึ่งของสื่อสารเอดส์ ที่เยาวชนได้คิดและเขียนขึ้นเป็นบทกลอนตามความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกของตนเอง เพื่อเป็นสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ตัวอย่างบทกลอนสอนเอดส์ มีดังนี้

กลอนสอนใจต้านภัยเอดส์

ขอสลักอักษรบนกลอนนี้	อันกวีนี้หาไม่ใช่หลอกหนา
เพียงบอกกล่าวเล่าขานสืบกันมา	ถึงพญาเอดส์ร้ายที่ใกล้ตัว
อย่ามัวคิดติดยาพามั่วสุม	จะกลัดกลุ้มตรอมใจในภายหลัง
ทั้งชายหญิงจะได้ปลอดภัยกัน	ในเมื่อนั้นเราจะได้มีชัยนา
อันว่าเอดส์หาติดง่ายใช่หลอกหนา	ถ้าไม่พาตัวเราเข้ามั่วสุม
ถึงเป็นหนุ่มมีชัยให้รัดกุม	จะไม่กลุ้มทุกซอกใจไปกลับมา
หากติดตามหาอยู่ได้นานหลอกหนา	แค่กินยาบรรเทาเบาใจก่อน
แม้มายมนอนยังคิดจิตอวรณ์	ภาพก่อน ๆ สอนใจให้เสียตาย

กลอนสอนเอดส์

ในโลกนี้มีหลายมากมายโรค	เป็นแล้วโศกเศร้าสรวัยหรือหงอยเหงา
เพราะบางโรครักษาได้ไม่บรรเทา	ต้องเก็บเอาความไม่สุขทุกข์ขึ้นรันดร์
เช่นยังมีอีกโรคหนึ่งซึ่งร้ายมาก	สามารถพรากชีวิตใครให้อาสัญ
มันดับสิ้นชีวิตให้ปิดปล้น	โรคว่านั่นมันเป็นเช่นเอดส์ใจ
เมื่อโรคนี้เป็นแล้วไม่แคล้วคลาด	ไม่สามารถรักษาหรือยาไหว
แต่ยังมีวิธีที่กันได้	จะนะไปให้ย้อยย่อได้พอฟัง
ชายคนใดที่มักกร่วมเพศ	ป้องกันเอดส์ดูอย่างใส่ใจทุกครั้ง
หรือเป็นหญิงก็ได้ให้ระวัง	สุขสมดังที่หวังทั้งสองคน
แล้วยังมีวิธีอันสำคัญอีก	สามารถหลีกเลี่ยงเอดส์ได้ให้สุขสันต์
โดยการเลิกอบายมุขทุกสิ่งอัน	จิตยานั่นอย่าร่วมกันสำคัญเอย

กลอนสอนเอดส์

HIV คำนี้โด่งดังนัก	เป็นชื่อย่อคนรู้จักว่าโรคเอดส์
เกิดจากชายและหญิงที่มั่วเพศ	จนเป็นเหตุเกิดโรคร้ายให้เศร้าใจ
เอดส์คนแรกคือคนไปเรียนนอก	หมอเขาบอกเป็นโรคนี้ไม่มีหาย
ในที่สุดโรคนี้แพร่กระจาย	อยู่ในไทยต่างประเทศล้วนปะปน
ในฐานะเราคนไทยร่วมใจเกิด	หยุดก่อเกิดสร้างโลกให้สดใส
หยุดมั่วเพศมั่วเซ็กส์เหล่านี้ไป	โรคร้าย ๆ จะได้หายจากไทยเอย

กลอนสอนเอดส์

ในโลกนี้มีอะไรต้องรู้แน่	คือการแพร่ของโรคร้ายทำลายจิต
ทุกคนล้วนอาจเป็นได้ทั้งญาติมิตร	ช่วยกันคิดป้องกันให้ดีไป
โลกเอดส์นี้มีวิธีอยู่สองอย่าง	ที่ต้องทำให้เราเศร้าหม่นได้
ใครติดเชื้อโรคนี้ต้องพุ่มพวย	ทั้งนวลน้องหน้างามก็เช่นกัน
วิธีการรักษาหาไม่	ต้องทำใจทนเศร้าไร้ราศรี
แต่กระนั้นยังมีหลายวิธี	คือวิธีการป้องกันให้ทุเลา
เยาวชนชาวไทยต้องรู้แน่	คือการแพร่รวดเร็วในไทยเรา
พวกเผ่าน้องทุกคนร่วมทวิ	มีวิธีขับไล่ภัยเอดส์ได้
ถึงอย่างไรก็ตามเอาใจช่วย	อย่าได้มัวจิตใจอย่าหวนให้
จงเข้มแข็งพยายามอย่าเดียวดาย	ภูมิคุ้มกันนั้นจะได้มีกลับมา

กลอนสอนเอดส์

มฤตยูผู้ร้ายคือตัวเอดส์	ไม่เลือกเพศแม้ว่าหญิงหรือชาย
ทุกคนเป็นแล้วก็ต้องตาย	ชีวิตจะวอดวายก็เพราะเอดส์
ในโลกนี้มีแต่เอดส์ชั่วร้าย	ทำร่างกายของเราได้หนักหนา
ต้องระงับด้วยการกินยา	หรือก็พาไปส่งให้หมอดู
เราเป็นเยาวชนที่ปลอดเอดส์	เรื่องร่วมเพศนั้นไม่มีแม้สักนิด
เพราะพวกเราเป็นห่วงรักชีวิต	กลัวจะติดเอดส์ร้ายไม่รู้ตัว
พี่น้องไทยมาร่วมใจต่อต้านเอดส์	ไม่ร่วมเพศกับหญิงบริการใด ๆ
เพื่อชีวิตจะสดใสต่อไป	จะไม่ให้เอดส์มารุกรานเรา
เยาวชนของไทยไม่ร่วมเพศ	กลัวติดเอดส์จากหญิงบริการ
เพื่อชีวิตจะได้สืบสาน	เพิ่มประชากรหนึ่งที่เราต้องจดจำ

กลอนสอนเอดส์

โรคเอดส์นั้นมีพิษร้ายแรงนัก	ไม่รู้จักระวังตัวเองไม่ต้องศึกษา
เอดส์นั้นเป็นโรคใหม่เพิ่งเกิดมา	ยารักษาไม่มีพี่น้องไทย
เยาวชนชาวไทยต้องรู้จัก	เมื่อมีรักร่วมเพศทำแบบไหน
ถูกมีชัยเรารู้จักกันทั่วไป	หาซื้อได้เอดส์นั้นไม่มีมา
เข็มฉีดยาหาบริการสาเหตุใหญ่	เราจะได้เพราะเราได้ศึกษา
จากอาจารย์ที่ได้อบรมมา	เข็มฉีดยาติดเอดส์ใช้ร่วมกัน
โสเภณีคืออีกสาเหตุหนึ่ง	ที่เราพึงระวังอย่าแปรผัน
ถูกมีชัยจริงใจมิให้กัน	สิ่งเดียวนั้นที่รอดปลอดภัย
เอดส์ไม่กลัวกลัวอดชายเถาขาน	เป็นตำนานศักดิ์ศรีล้ำสมัย
อันโรคเอดส์ไม่กลัวแม้เป็นใคร	ปลอดภัยได้ต้องศึกษาให้รู้จริง

คำขวัญเตือนภัยเอดส์

คำขวัญเป็นสื่อสารเอดส์อีกรูปแบบหนึ่งที่เยาวชนได้ร่วมกันคิดและเขียนขึ้น มีตัวอย่างดังนี้

ถ้าเป็นพวกเจ้าชู้	ต้องอดสูเรื่องโรคเอดส์
เอดส์มีภัยต่อชีวิต	เลิกคบคิดโสเภณี
เที่ยวสำส่อนทางเพศ	ระวังเอดส์จะถามหา
อยู่ดีไม่ว่าดี	ชอบเที่ยวโสเภณีให้ติดเอดส์
เอดส์เป็นภัยต่อชีวิต	เป็นพิษต่อครอบครัวอย่าหลวมตัวติดเอดส์
รักเดียวใจเดียว	ไม่ต้องเที่ยวหาบริการแล้วจะปลอดภัยจากเอดส์
เอดส์เป็นภัยต่อชีวิต	เป็นพิษต่อครอบครัว
รักชีวิตรักครอบครัว	อย่าพาตัวไปติดเอดส์
ซื่อสัตย์ต่อครอบครัว	ไม่ต้องกลัวติดเอดส์
ชีวิตปลอดภัย	ไม่สำส่อนทางเพศและไม่เสพยา
รักชีวิตรักครอบครัว	เลิกทำตัวเป็นโสเภณี
ดูแลให้ความรัก	คนรู้จักที่ติดเอดส์
เอดส์เป็นภัยต่อชีวิต	เป็นพิษต่อสังคม
สังคมติดเอดส์	เพราะเที่ยวเพศสัมพันธ์
สำส่อนทางเพศ	ติดเอดส์ได้ง่าย

หลายคนตายไป	เพราะติดเอดส์จากเพศสัมพันธ์
ติดเอดส์แล้วแน่	ไม่มีทางแก้ให้หายได้
อยู่เฉย ๆ ไม่ติดเอดส์	ถ้าไม่เอากิเลสไปติดมัน
คนไทยรุ่นใหม่	ต้องไม่ติดเอดส์
อนาคตจะงดงาม	ถ้าพยายามหลีกเลี่ยงเอดส์
ประเทศชาติจะรุ่งเรือง	ถ้าคนทั้งเมืองไม่ติดเอดส์
ประเทศชาติจะล่มจม	ถ้าประชาชนยังติดเอดส์
ไม่มั่วเข้ม มั่วเพศ	ทั่วประเทศจะปลอดเอดส์
อย่าร่วมเพศเมื่อไม่รู้	อย่าเข้าซู้เมื่อไม่แน่ใจ เราจะได้ไม่ติดเอดส์
เอดส์โรคร้ายอันตรายต่อชีวิต	ควรจะคิดให้ดีกว่าก่อนมีการร่วมเพศ
รักครอบครัวรักชีวิต	ช่วยกันคิดป้องกันเอดส์
สังคมโปรดเอื้ออาทร	ผู้ทุกขร่อนที่ติดเชื้อเอดส์
สังคมควรอภัย	มีน้ำใจเอื้อเพื่อผู้ติดเชื้อเอดส์

ความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์

การประเมินความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชนก่อนและหลังสิ้นสุดการอบรม ในด้านความรู้ที่ประเมินความรู้ทางด้านความจริงเกี่ยวกับเอดส์ การติดต่อของโรคเอดส์ การป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ และการรักษาโรคเอดส์ พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้ อยู่ในระดับดีถึงดีมาก ส่วนใหญ่คะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในแต่ละด้านมากกว่าครึ่งหนึ่ง โดยเฉพาะในด้านการติดต่อ การป้องกันและการรักษาโรคเอดส์ ก่อนและหลังการอบรม มี ลักษณะคล้ายคลึงกัน คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านความจริงเกี่ยวกับโรคเอดส์ ความรู้ด้านการติดต่อ การป้องกันและการรักษาโรคเอดส์ พบว่าหลังการอบรมคะแนนเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทศนคติต่อผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ในชุมชน และทศนคติต่อผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ในครอบครัว ก่อนและหลังการอบรม ส่วนใหญ่มีทศนคติที่ดีต่อผู้ติดเชื้อ คะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมต่ำกว่า ก่อนการอบรม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การประเมินผลการอบรม

การประเมินผลการอบรม หลังการอบรมตามโปรแกรมการอบรม โดยมีหัวข้อในการประเมินโปรแกรมทั้งหมด 10 ข้อ ผลการประเมินสรุปได้ว่า เยาวชนที่เข้ารับการอบรม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การอบรมเป็นไปตามความต้องการที่อยากได้ ได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และการป้องกัน ได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย การอบรมครั้งนี้ทำให้มี

ความรู้สึกเห็นใจผู้ที่ติดเชื้อ และผู้ป่วยโรคเอดส์ หลังการอบรมเสร็จแล้วคิดว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ หรือบอกคนอื่นได้ และพอใจในการอบรมครั้งนี้ในระดับมาก ส่วนการได้รับความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเพื่อน การได้แสดงความคิดเห็นและพูดในกลุ่ม การใช้ความคิดในการจัดทำสื่อเพื่อเพื่อน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าได้รับในระดับปานกลาง (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ผลการอบรม

หัวข้อประเมิน	ระดับการรับรู้			
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
1. การอบรมเป็นไปตามความต้องการที่อยากได้	41 (71.93)	16 (28.07)	–	57 (100)
2. ได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกัน	43 (76.79)	13 (23.21)	–	56 (100)
3. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย	38 (66.67)	18 (31.58)	1 (1.75)	57 (100)
4. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา	15 (26.32)	40 (70.18)	2 (3.51)	57 (100)
5. ได้แสดงความคิดเห็นและพูดในกลุ่ม	17 (29.82)	33 (57.89)	7 (12.28)	57 (100)
6. การอบรมครั้งนี้ทำให้มีความรู้สึกเห็นใจผู้ที่ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์	50 (89.29)	5 (8.93)	1 (1.79)	56 (100)
7. ได้ใช้ความคิดในการจัดทำสื่อเพื่อเพื่อน	25 (44.64)	27 (48.21)	4 (7.14)	56 (100)
8. หลังจากอบรมเสร็จแล้วคิดว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ หรือบอกคนอื่นได้	35 (57.38)	23 (37.70)	3 (4.92)	61 (100)
9. พอใจในการอบรมครั้งนี้	46 (80.70)	11 (19.30)	–	57 (100)

สำหรับหัวข้อในการอบรม เรื่องที่เยาวชนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าชอบมากที่สุด เรียงตามลำดับความชอบจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด (ตารางที่ 7) ดังนี้

สนทนากับผู้มีประสบการณ์เรื่องเอดส์

สไลด์เรื่องโรคเอดส์

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโรคเอดส์

การใช้ถุงยางอนามัย

การตัดสินใจเรื่องเพศ

การแสดงบทบาทสมมติ

การจัดทำสื่อเพื่อเพื่อน ได้แก่ การวาดภาพ เขียนบทกลอน คำขวัญ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความชอบหัวข้อการอบรม

ลำดับที่ชอบ เรียงจากมากที่สุด	หัวข้อการอบรม	จำนวน (n = 57)	ร้อยละ
1	สนทนากับผู้มีประสบการณ์เรื่องเอดส์	36	63.16
2	สไลด์เรื่องโรคเอดส์	35	61.40
3	การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโรคเอดส์	34	59.65
4	การใช้ถุงยางอนามัย	29	50.88
5	การตัดสินใจเรื่องเพศ (เกะร้าง-เกะสวรรค์)	27	47.37
6	การแสดงบทบาทสมมติ	26	45.61
7	การจัดทำสื่อเพื่อเพื่อน	23	40.35